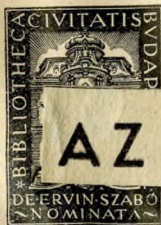

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Jardos Tibor*

AZ ÚSZÓDARU KAPITÁNYA

Forrás: *Haladékp*

1952. VIII. 22

(Hely)

A kapitányt Jankovits Andrást keressük — Ott van a kapitány elvtárs — mondja egy matróz és a hajó lejeze mutat a sok egyforma zubbonyba öltözött hajós között nehéz azonnal felismerni őt De amikor ránk néz és kezét nyújt az ötvenéves férfi borostás arcában és napsütötte világos szemében felfedezzük a sokszor olvasott ifjúsági regények «öreg tengeri farkasát»

— Sohasem voltam a tengeren — mondja nevetve, amikor eláruljuk mit gondoltunk — A Duna az én tengerem harmincnégy év óta, amióta hajós vagyok...

Felvezet a parancsnoki hidra Egy fülkében a kormánykészülék mellett bonyolult külsejű kapcsolótábla gombokkal, jelzőlámpákkal emeltyűkkel Ez az emelődaru vezénylőszerkezete, amelyet a hajó kormányosa irányít a kapitány rendelkezése szerint.

Tudjuk, hogy Jankovits elvtárs a Kossuth-híd építésétől mostanáig sok nagy-szerű kaland hőse volt hajójával. A hallgatag természetű kapitányt azonban nehéz szólásra bírni

— Do'gozunk, egyik munkanap úgy telik el, mint a másik — mondja

— Hát amikor megmentették a jégtől az első hidunkat, az épülő Kossuth-hidat?

— Akkor is csak mindennapi munkát végeztünk

Nem egészen így van. A Kossuth-híd körül zajlott a jég Attól tartottak, hogy hamarosan teljesen befagy a Duna A híd-szerkezet ekkor még uszályokra épített faállványokon állt, egy nagyobb jégzajlás elsodorhatta volna Az utolsó főtartóit még nem helyezték be

Az úszódaru személyzete aggodva érke-dal zett reggelenként hajóira Egy hajnalon, amikor feljönnek a fedélzetre, ott látják Gerő elvtársat a főmérnökkel

Gerő elvtárs üdvözlöli a hajósokat és a recsegő-ropogó faállványokra mutatva, ezt mondja:

— Akárhogyan elvtársak, az utolsó ívet még ma be kell emelni Holnap már késő lehet

Jankovits elvtárs körülnéz, tiszteleg Gerő elvtársnak és azt mondja

— Meglesz

Kezdődik a küzdelem az úszó jégtáblákkal és az orkánszerű széllal A hid-darabok egymásra halmozva fekszenek az uszályvokon Sok alkatrész van még hátra, csak akkor készülhetnek el, ha minden darabot milliméter pontossággal tesznek a helyére Illesztgetésre nincs idő

Jankovits felmegy a parancsnoki hidra. Rajta minden tekintet Azt mondja

— Egy lépést sem, míg benn nincs az utolsó főtartó!

Es megkezdődött a csata A kapitány tekintete a híd enyhe ködben úszó részeit kutatja, kesztyűtlen keze pedig felemelkedik, süllyed, megáll Oldalt int a fa-gyos szélben Az úszódaru úgy dolgozik, mint a pontosan járó óra A híd építői még sohasem láttak ilyen nagyszerű mun-

kát. Egyetlen alkatrészt sem kell utána igazítani. Sötét lesz — kigyúlnak a reflektorok, a munka megy tovább. A jégréteg mindenütt vastagszik. A facölöpök most már mindenki által hallhatóan recsegnek, ropognak. Most emelik meg az utolsó hatalmas tartóívet. A daru köteléről milliméter pontossággal csúszik a helyére. A munkások azonnal beleverik az acéltüskéket és csavarozni kezdik.

A budapesti Petőfi-híd építésé-nek Boráros-téri kapujától elindulva egy vas és acélvilágon haladunk keresztül Szabadban álló vagy hevenyészett tetővel lefedett vasszerkezetű műhelyekben hegesztik, szegecselik a barnára festett hatalmas hídrészeket Hogy a Dunapartra érjünk, át kell haladnunk a már rég megépített hídlő többemelet magas vasrengete alatt Fenn tüzek égnek a szög esek melegítésére, hull a hegesztő szikrája. A szegecselőgépek egyenletes hangját hallani mindenütt

A vízpartra érve kitarul előttünk a nagy híd képe A beavatatlan azt hinné már csaknem teljesen készen van alig valami kevés hiányzik abból, hogy a gyönyörű ívben hajló acélalkotmány elérje a budai partot

De akik értenek hozzá, azt mondják, hogy ez a kevés — sok És hogy sok függ éppen az úszódaruk jó munkájától amelyeknek még többszáz darab nehéz acél alkatrészt kell a híd testéhez szállítaniok

Harmincnégy méter hosszú tíze-hat méter széles hatalmas hajó az «Adv Endre» úszódaru amelyet jól ismernek a budapestiek hiszen a felszabadulás első hidépítésétől kezdve ott láthatuk épülő hidaink mellett a pesti vízeken Husz méter magas karja, amely leginkább egy nagy vízimadár csőréhez hasonlít, különböző helyzetekben ötven és száztonnás terheket emelhet fel A háborús pusztítások után, a hidroncsok kiemelésére készítettünk két ilyen úszódarut Később nagyszerűen beaváltak hidjaink építésénél Lám, hogyan fakad a halál mélyéből az élet, hogyan teremt az alkotó ember újat, nagyszerűt!

624.2

Hely:

Idő: *1952. VIII. 22*

Személy:

Helyszám:

Ma máshogyan végzik az emeléseket. Jankovits kapitány és tisztagú hajósgárdája a Kossuth-híd építése óta kivétel nélkül minden hidroncs kiemelésében és minden budapesti hidunk építésében résztvett, sőt egy alkalommal még Szegedre is áthajóztak, segíteni a közúti híd építésében. Így tehát, mire a Petőfi-hídhöz kerültek, kincset érő tapasztalatokra tettek szert. Ma, ahogyan a hidépítő munkások és a mérnökök mondják, Jankovitsék minden emelése milliméter pontoságú. Sokkal gyorsabban is dolgoznak, mint azelőtt: több apróbb elemet összerúznak s úgy adják a hidépítőknél. Művészei lettek az úszódaru kezelésének.

Akadnak azért ma is kalandok. Jankovits elvtárs nem mondaná el, de a hidépítő munkások lelkesedve mesélik, hogyan mentette meg az «Ady Endre» úszódaru az épülő Petőfi-hídat egy nagy veszélytől.

Viharos tavaszi nap volt. Az «Ady Endre» akkor is ott horgonyzott a híd alatt hatalmas alkatrészt emelve. Egyszerre kétségbeesett kiáltások hallatszanak mindenünnen.

— Elszabadult két uszály a kikötőből!

Valóban, a hídfenntartó állomáshelyen egy uszály és egy kisebb úszódaru elszakította láncait és a hullámok hátán nagy sebességgel az épülő Petőfi-híd felé tartott.

Az emberek azt kiáltották: «Elsodorja alólunk a segédpillért!»

Ekkor éles sípjeleket hallottak az «Ady Endre» fedélzetéről s a nagy terhet emelő, lomha járású úszódaru manőverezni kezdett. Izgalmas percek következtek. A két elszabadult vízijármű egyre gyorsabban

közeledett a cölöpökből készült törékeny segédpillér felé. az «Ady Endre» pedig, egy hatalmas alkatrészt lóbálva a levegőben, igyekezett elállni útjukat.

A találkozás megtörtént, pontosan ott és pontosan úgy, ahol és ahogyan Jankovits kapitány tervezte. A ledobott horgonyvain biztosan nyugvó «Ady Endre» elzárta a veszélyes helyet a két vízijármű elől.

Ekkor újabb veszély jelentkezett: az elszabadult uszály váratlanul süllyedni kezdett. Néhány perc még és eltűnik a víz színe alatt. Ha pedig ez bekövetkezik, akkor az elsüllyedt test az úszódaru alá kerül, könnyűszerrel léket vág az alján a hatalmas terhével együtt azt is elsüllyeszti.

A híd építői némán figyelték a hajósok küzdelmét. Látták, amint a kapitány, mint ha a világ legközönségesebb emeléséről lenne szó, halkán, nyugodtan osztogatja parancsait. Két acélkabel repült a süllyedő uszály fölé. A vízzel teli test néhány perc múlva béklyókba verve szilárdan feszült az «Ady Endre» oldalfalához.

Időközben megérkezett a segítségül hí vott másik úszódaru, a «József Attila». Gyorsan horgára vette az uszályt, kiemelte és a partra szállította. A másik elszabadult vízijárművet pedig az éppen arra haladó «Tahi» gőzös fogta vontatóra és távolította el az épülő hídszerkezet veszélyes közelségéből.

Amikor most felelevenítjük a kapitány előtt ezeket a történeteket, félszegen mosolyog, azt mondja:

— Voltak visztonagságok, volt rossz idő... De ki emlékezne minden esetre?

Ha faggatják, persze, akkor végül is, apránként, sok mentegetőzéssel meg-megszakítva szavát elmondja, hogy ismerős neki minden iv amit a Petőfi hídön lát, hiszen az «Ady Endre» emelte ki még annakidején a Dunából Beszél a kapitány ké-sőbb barátairól, a hős bűvárokról, akik az úszódaru «szemei», akiknek segítségével sokezer tonna roncsot húzott ki a Duna mélyéből és beszél a hídön dolgozó Rákosi-szerelőbrigádról, amelynek tagjai veszik át a darutól az alkatrészeket és akiket a kapitány okos és nagyszerű munkájukért becsül.

Közben a szeme ott van a munkán. Újabb munkadarabért nyúl le a híd tövébe kötözött uszályra az «Ady Endre» vaskarja. A kapitány rövid parancsokat osztogat. A hajósok nagyszerűen megértik. Szeretik ezt az embert, aki annyi visztonagságon és dicsőségen vezet keresztül a hajót.

Tardos Tibor